

Sygn. akt V Pa 1/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Miniecka (spr.)
Sędziowie:	SSO Marzena Głuchowska SSO Piotr Leń
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2014 r. w Kaliszu

apelacji powoda L. S.

od wyroku Sądu Rejonowego w Kaliszu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 listopada 2013 r. sygn. akt IV P 139/13

w sprawie z powództwa **L. S.**

przeciwko **Spółdzielnia (...) w K.**

o przywrócenie do pracy

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że przywraca powoda L. S. do pracy w pozwanej Spółdzielni (...) w K. na poprzednich warunkach;**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 150,00 zł (sto pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za obie instancje, w tym kwotę 120,00 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;**
- 3. nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Kaliszu kwotę 762,00 zł (siedemset sześćdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów sądowych.**

UZASADNIENIE

Powód L. S. wniósł pozew przeciwko pozwanej Spółdzielni (...) w K. o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne i zasądzenie od pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu żądania podniósł, że nie było przesłanek do wypowiedzenia umowy o pracę jak również do skrócenia okresu wypowiedzenia.

Pozwana Spółdzielnia (...) w K. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz postępowania z wyodrębnieniem kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu podniosła, że powód po powrocie do pracy ze zwolnienia lekarskiego, przekraczającego 30 dni, nie zastosował się do poleceń przełożonych i nie zgłosił się do zakładowego lekarza medycyny pracy, przedkładając zaświadczenia o zdolności do pracy od innych lekarzy. Tym samym naruszył podstawowy obowiązek poddania się kontrolnym badaniom lekarskim bez żadnego usprawiedliwienia.

Sąd Rejonowy w Kaliszu wyrokiem z dnia 18 listopada 2013 r. oddalił powództwo nie obciążając powoda kosztami postępowania. Powyższy wyrok zapadł w oparciu o następujący stan faktyczny:

Powód L. S. był zatrudniony u pozwanego ostatnio od na stanowisku referenta ds. osób niepełnosprawnych. Powód pracował w niepełnym wymiarze czasu pracy (6 godzin dziennie) za wynagrodzeniem 1270 złotych. Powód jest rencistą. Od 26.09.2012 r. do 15.02.2013 r. powód był niezdolny do pracy z powodu złamania nogi. Powód przebywał w tym okresie na zwolnieniu lekarskim. W dniu 12.02.2013 r. powód uzyskał zaświadczenie lekarskie o zakończeniu leczenia. W dniu 18.02.2013 powód stawił się do pracy po zwolnieniu lekarskim trwającym ponad 30 dni. Powód uzyskał informację o konieczności przedłożenia zaświadczenia lekarskiego od zakładowego lekarza medycyny pracy o zdolności do pracy. Spółdzielnia ma podpisaną umowę z lekarzem medycyny pracy E. C.. Powód przedłożył w tym dniu zaświadczenie wydane przez lekarza W. M.. Do lekarza tego powód zgłosił się prywatnie, bez skierowania, nie podając opisu stanowiska pracy. Lekarz ten wystawił zaświadczenie o zdolności do pracy na okres 2 lat. Lekarz nie miał świadomości, że powód pracuje przy monitorze komputera i że pracodawca ma podpisaną umowę z poradnią medycyny pracy. Posiadając taką wiedzę lekarz ten nie wydałby takiego zaświadczenia albowiem nie jest uprawniony do wydawania zaświadczeń gdy występują czynniki szkodliwe i gdy inny lekarz winien wydać zaświadczenie. W dniu 19.02.2013 r. pracodawca zwrócił zaświadczenie wydane przez W. M. i otrzymał skierowanie do E. C.. Powód poinformował pracodawcę, że posiada stosowne zaświadczenie wydane przez lekarza medycyny pracy. W dniu 22.02.2013 r. powód stawił się w pracy, ale został poproszony o opuszczenie stanowiska bez zaświadczenia o zdolności do pracy od zakładowego lekarza medycyny pracy. W dniu 28.02.2013 r. powód dostarczył do zakładu pracy nowe zaświadczenie o zdolności do pracy wydane przez lekarza medycyny pracy W. B.. Pismem z dnia 25.02.2013 r. powód został skierowany do wykonania badań w Wielkopolskim (...) w K.. W dniu 01.03.2013 powód zgłosił się tam na badania i otrzymał zdolność do pracy na okres roku. W dniu 13.03.2013 r. powód otrzymał od pracodawcy oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę za wypowiedzeniem. Jako przyczynę podano utratę zaufania pracodawcy do pracownika, w skutek odmowy podporządkowania się poleceniom pracodawcy poddania się kontrolnym badaniom lekarskim po przebytej chorobie. Stanowisko powoda istnieje, nie zostało zlikwidowane. Obowiązki powoda wykonują współpracownicy powoda. Powód bał się stawić na badania do zakładowego lekarza medycyny pracy albowiem obawiał się, że nie uzyska zaświadczenia o zdolności do pracy. Do gabinetu lekarza E. C. w zakładzie pracy prowadzą strome schody, ale lekarz jest gotów przyjąć petenta również w innym pomieszczeniu na parterze budynku. Wielkopolskie (...) skierowało do pracodawcy pismo o naruszeniu przez powoda przepisów prawa.

Sąd Rejonowy przyjął, że powód unikał badań, które miała wykonać lekarz zakładowy E. C., bojąc się negatywnego wyniku. Nie zastosował się do poleceń przełożonych, kierujących go na badania do zakładowego lekarza medycyny pracy, nie okazywał się u lekarzy skierowaniem i nie informował o parametrach stanowiska pracy. Zdaniem sądu postępowanie powoda mogło spowodować utratę zaufania po stronie pracodawcy. Fakt legitymowania się pracowników zaświadczeniami wydanymi przez innych lekarzy został udowodniony, albowiem powód wcześniej również takim zaświadczeniem się okazywał i zostało ono uznane przez pracodawcę. Fakt ten nie świadczy jednak, że obecnie zachowanie powoda było naganne, niezgodne z oczekiwaniami zakładu pracy, a ponadto, jak zeznał lekarz W. M., nie wydałby on takiego zaświadczenia znając całokształt sprawy. Postępowanie powoda było nakierowane na otrzymanie zaświadczenia za wszelką cenę. Powód nie informował lekarzy o parametrach swego stanowiska pracy.

Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, iż w sprawie mamy do czynienia z wypowiedzeniem umowy o pracę, a więc zwykłym sposobem rozwiązania stosunku pracy. Pracodawca podał jako przyczynę wypowiedzenia stosunku pracy utratę zaufania, spowodowaną odmową podporządkowania się poleceniu pracodawcy poddaniu się kontrolnym badaniom

lekarskim po przebytej chorobie, trwającej dłużej niż 30 dni. Zdaniem sądu takie zachowanie powoda mogło spowodować utratę do niego zaufania. Zgodnie z art. 211 kodeksu pracy, powód jako pracownik winien poddawać się okresowym i kontrolnym badaniom lekarskim i stosować do wskazań lekarskich. Winien współdziałać z pracodawcą w wypełnianiu obowiązków dotyczących bhp. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z 30.05.1996 r., w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników (§ 4 ust. 1), badanie profilaktyczne przeprowadza się na podstawie skierowania wydanego przez pracodawcę. W skierowaniu pracodawca podaje parametry stanowiska pracy. Powód występując prywatnie do lekarzy nie okazywał się skierowaniem i nie informował o parametrach stanowiska pracy, w szczególności o pracy przy ekranie monitora komputerowego. Jeżeli zakład posiada własną poradnię medycyny pracy, to lekarz takiej poradni winien przeprowadzić badanie. Powód nie dostosował się do poleceń przełożonego.

Postępowanie dowodowe nie wykazało, aby stanowisko powoda zostało zlikwidowane. Stanowisko nadal istnieje, a obowiązki powoda są rozłożone na pozostałych pracowników. Należy zauważyć, że swym zachowaniem, stawianiem się do pracy mimo zakazu przełożonego, powód dezorganizował pracę, stwarzał realne zagrożenie wypadkiem. Usiłował za wszelką cenę przeforsować swe stanowisko, lekceważąc polecenia przełożonych.

Zdaniem sądu wypowiedzenie nie naruszało prawa ani zasad współżycia społecznego. Sąd Najwyższy w wyroku z 26.03.1998, I PKN 565/97, stwierdził, że utrata zaufania może być przesłanką wypowiedzenia umowy o pracę. Przyczyna ta jest rzeczywista. Nie zachodzą więc przesłanki z art. 45 kodeksu pracy, przywrócenia powoda do pracy. Sąd nie obciążył powoda kosztami albowiem jest rencistą, który utracił dodatkowe źródło dochodu, jest osobą niepełnosprawną.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniósł powód, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie prawa materialnego tj. art. 211 pkt. 5 k.p. przez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, iż naruszeniem przez pracownika jego obowiązków wynikających ze stosunku pracy jest nie przedłożenie zaświadczenia kontrolnego od lekarza wskazanego przez pracodawcę, podczas gdy takowym naruszeniem jest nie poddanie się badaniom kontrolnym w ogóle;
2. naruszenie przepisu postępowania, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia tj. art. 233 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż:
 - a) przedstawienie pozwanemu przez powoda zaświadczenia lekarskiego o zdolności do pracy, wystawionego przez lekarza zewnętrznego spowodowało utratę przez pracodawcę zaufania do powoda, co skutkowało wypowiedzeniem umowy o pracę z winy pracownika, podczas gdy z treści zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż takiego skutku tj. utraty zaufania nie wywołały działania innych pracowników, którzy również przedstawiali zaświadczenia lekarskie od lekarzy zewnętrznych, z pominięciem lek. E. C.;
 - b) przyczyną wypowiedzenia powodowi umowy o pracę była utrata przez pracodawcę zaufania do powoda spowodowana nie przedłożeniem przez niego zaświadczenia lekarskiego od lek. E. C., podczas gdy wypowiedzenie przez pozwanego umowy o pracę miało miejsce po tym, jak powód dostarczył do zakładu pracy zaświadczenie wydane przez lek. E. C. uprawniającego go do podjęcia pracy na dotychczasowym stanowisku.

Z uwagi na powyższe uchybienie wnosił o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przywrócenie powoda L. S. do pracy w Spółdzielni (...) w K.;
2. rozstrzygnięcie o kosztach postępowania I i II –instancyjnego, w tym kosztach zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwana Spółdzielnia w odpowiedzi na apelację powoda wniosła o:

1. oddalenie apelacji w całości;

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona i zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji trafnie wskazał, iż zgodnie z przepisem art. 211 kodeksu pracy, powód jako pracownik winien poddawać się okresowym i kontrolnym badaniom lekarskim i stosować do wskazań lekarskich. Obowiązek kierowania pracownikami na badania nakłada na pracodawcę art. 229 k.p.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z 30.05.1996 r., w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników (§ 4 ust.1), badanie profilaktyczne przeprowadza się na podstawie skierowania wydanego przez pracodawcę, w którym pracodawca podaje parametry stanowiska pracy. Badania muszą być wykonane przez lekarzy medycyny pracy, o kwalifikacjach określonych w tym rozporządzeniu. Kwestie te reguluje ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (Dz. U. 2004 r. 125.1317 ze zm.). Zgodnie z art. 12 tej ustawy badania wstępne, okresowe i kontrolne pracowników oraz inne świadczenia zdrowotne są wykonywane na podstawie pisemnej umowy zawartej przez podmiot obowiązany do ich zapewnienia, o którym mowa w art. 5 ust. 2 czyli między innymi przez pracodawcę z podstawową jednostką służby medycyny pracy.

Podkreślić należy, iż pracownikowi nie przysługuje prawo wyboru lekarza do wykonania badania. Dlatego też powinien udać się na badania do jednostki wskazanej na skierowaniu. Udanie się na badania do innego lekarza nie stanowi realizacji skierowania. Dlatego też pracodawca może nie przyjąć od pracownika zaświadczenia lekarskiego o zdolności do pracy wydanego przez inną jednostkę, niż wskazana przez pracodawcę i może żądać udania się na badania wynikające ze skierowania. Niewypełnienie przez pracownika obowiązku poddania się badaniu może zostać potraktowane jako nieprzestrzeżenie ustalonego w zakładzie porządku i stanowić podstawę do rozwiązania z nim umowy o pracę.

Jednakże każdy przypadek zachowania się pracownika należy badać i oceniać indywidualnie. Powód, jak wynika z zebranego w sprawie materiału, jest osobą schorowaną. Tymczasem na badania do jednostki wskazanej na skierowaniu trzeba było udać się po stromych schodach na piętro. Było to dla powoda przy jego schorzeniach rzeczą niemożliwą, lub co najmniej znacznym utrudnieniem, na co zwracał też uwagę pracodawcy. Powód nie miał orientacji, że lekarz mógł zejść do niego i przeprowadzić badania na parterze, gdyż nie był o tym poinformowany. Poza tym w zakładzie pracy powoda były wcześniej przypadki przyjmowania zaświadczeń od innych zewnętrznych lekarzy medycyny pracy. W związku z tym powód mógł być subiektywnie przekonany, że dostarczenie zaświadczenia od innego lekarza medycyny pracy niż zakładowy jest wystarczające.

Należy mieć również na uwadze, że powód ostatecznie udał się na badania i je wykonał, a wypowiedzenie umowy o pracę otrzymał dopiero po fakcie udania się do Wielkopolskiego (...)i uzyskaniu zaświadczenia o zdolności do pracy na okres jednego roku. Postępowanie powoda nie mogło spowodować utraty zaufania do powoda, skoro powód wymagane badania wykonał. Poza tym pracodawca nie mógł utracić zaufania do powoda, skoro nie utracił tego zaufania w stosunku do tych pracowników, którzy wcześniej przedstawiali zaświadczenia od innych lekarzy medycyny pracy.

Skoro zatem powód poddał się badaniom kontrolnym, podporządkowując się poleceniom pracodawcy, to stwierdzić należy, iż nie było podstaw do rozwiązania z powodem umowy o pracę w drodze wypowiedzenia.

Mając zatem na uwadze staż pracy powoda, charakter zakładu pracy, a także fakt dalszego istnienia stanowiska pracy powoda należało na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienić zaskarżony wyrok i przywrócić powoda do pracy u pozwanej.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. o kosztach zastępstwa adwokackiego na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz

ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz.1348 ze zm.).